

Marcin Rybacki
Andrzej Marcinkiewicz
Marta Wiszniewska
Jolanta Walusiak-Skorupa

Szczepienia ochronne pracowników

Materiały informacyjno-edukacyjne
dla pracowników i pracodawców

INSTYTUT MEDYCZYNY PRACY IM. PROF. J. NOFERA

Łódź 2019

Podstawowe informacje dotyczące szczepień

Szczepionka to preparat biologiczny zawierający antygen stymulujący układ odpornościowy do indukcji swoistej odpowiedzi immunologicznej przeciw określonemu drobnoustrojowi.

Antytoksyna (surowica odpornościowa) to przeciwciała swoiście neutralizujące działanie toksyny bakteryjnej i/lub antygenów wirusowych.

Szczepienie to wprowadzenie do organizmu człowieka lub zwierzęcia szczepionki, tj. żywego i osłabionego (atenuowanego) lub zabitego (inaktywowanego) patogenu, produktu uzyskanego metodą inżynierii genetycznej lub produktu przemiany materii metabolizmu drobnoustroju (anatoksyny, toksoidu) w celu czynnego uodpornienia poprzez wytworzenie stanu humoralnej lub komórkowej odporności skierowanej przeciw patogenowi.

Szczepionki ze względu na rodzaj zawartych drobnoustrojów dzieli się na:

- ▶ bakteryjne,
- ▶ wirusowe.

Z kolei ze względu na cechy drobnoustrojów wyróżnia się szczepionki:

- ▶ żywe,
- ▶ atenuowane wirusowe,
- ▶ atenuowane bakteryjne,
- ▶ inaktywowane (zabite):
 - ☞ wirusowe,
 - ☞ bakteryjne pełnokomórkowe,
 - ☞ bakteryjne zawierające oczyszczone antygeny (toksoidy, szczepionki podjednostkowe, polisacharydowe i skoniugowane).

Ze względu na liczbę antygenów i drobnoustrojów, przeciwko którym uodparniają, wyróżnia się szczepionki:

- ▶ monowalentne,
- ▶ poliwalentne,
- ▶ skojarzone.

Dlaczego warto się szczepić?

Choroby, którym można zapobiegać przez szczepienia, nadal występują i bywają groźne.

Bakterie i wirusy powodujące choroby grożące powikłaniami – a nawet śmiercią – nadal stanowią poważne zagrożenie zdrowia. Szczepienia są skuteczną metodą ochrony przed takimi infekcjami.

Szczepienie lub jego brak może oznaczać wybór pomiędzy życiem a śmiercią.

Choroby, którym można zapobiegać dzięki szczepieniom, są niebezpieczne i nierzadko śmiertelne.

Szczepionki pomagają zachować zdrowie.

Szczepienia chronią przed wieloma infekcjami, np. pneumokokami, grypą, wirusami HPV i zapalenia wątroby typu B. Niektóre z zakażeń mogą prowadzić do rozwoju choroby nowotworowej.

Szczepienia – obok diety i regularnego wysiłku fizycznego – są ważnym elementem tzw. całkowitego zdrowia.

Szczepionki, zapobiegając wielu poważnym chorobom, odgrywają znaczącą rolę w utrzymaniu zdrowia. Jednocześnie są jednym z najprostszych, najwygodniejszych i najbezpieczniejszych z dostępnych środków profilaktyki chorób zakaźnych.

Szczepionki są bezpieczne.

Wyniki wielu badań i analiz przeprowadzonych na całym świecie jednoznacznie wskazują, że szczepionki należą do najbardziej bezpiecznych produktów medycznych.

Szczepienie nie stwarza ryzyka zarażenia się chorobą, przeciwko której opracowano szczepionkę.

Nie można wywołać zakażenia, poddając się szczepieniu, gdyż szczepionka zawiera drobnoustroje nieżywe lub osłabione w taki sposób, by nie stanowiły zagrożenia dla zdrowia.

Ciężki przebieg chorób zakaźnych bywa niezależny od wieku i stanu zdrowia.

Wprawdzie na wiele chorób zakaźnych i ich poważnych konsekwencji najbardziej podatne są osoby starsze i małe dzieci, ale zakażenia te mogą być

groźne dla wszystkich. Także u osób młodych i zdrowych choroba może mieć ciężki, nawet śmiertelny przebieg.

Choroby, którym można zapobiegać szczepieniami, powodują czasową niezdolność do pracy.

Średni czas trwania grypy to ok. 15 dni. Chorzy na wirusowe zapalenie wątroby typu A pozostają niezdolni do pracy średnio przez miesiąc.

Zapadając na chorobę zakaźną, stwarza się zagrożenie dla najbliższych.

Szczepiąc się, zabezpieczamy nie tylko siebie, ale również rodzinę. Dorośli są głównym źródłem zakażeń krztuścem, który u niemowląt może mieć nawet śmiertelny przebieg.

Podczas choroby nie można wypełniać codziennych obowiązków.

Każdego roku miliony ludzi na całym świecie zapadają na choroby, które uniemożliwiają normalne funkcjonowanie: pracę, opiekę nad rodziną i wykonywanie codziennych zadań. Można temu zapobiegać przez szczepienia.

Dlaczego warto szczepić pracowników?

Profilaktyka chorób zmniejsza koszty pracodawcy.

Szczepienia wpływają na zmniejszenie kosztów pracodawcy, zwłaszcza kosztów pośrednich związanych ze stratą produktywności pracowników w wyniku choroby, ich absencją chorobową lub kosztami prezyntyzmu, czyli wykonywania pracy przez zatrudnionych mimo złego samopoczucia.

Szczepienia wpływają pozytywnie na organizację pracy.

Profilaktyka zachorowań, do której zalicza się także szczepienia, pozwala na ograniczenie chorobowości nie tylko wśród pracowników zaszczepionych, ale pośrednio również u tych, którzy nie poddali się szczepieniu. Z kolei zmniejszenie absencji chorobowej oznacza często mniejsze problemy organizacyjne dla pracodawcy.

Szczepienia pomagają zapobiegać zmniejszeniu efektywności pracy.

Mniejsza chorobowość zapobiega zjawisku prezyntyzmu wiążącego się zazwyczaj ze zmniejszeniem efektywności pracy.

Szczepienia, ograniczając zachorowalność zatrudnionych, mogą też minimalizować inne skutki prezyntyzmu, wynikające z zachowania zdrowych pracowników. Ci, obawiając się zarażenia, unikają zainfekowanych, zmieniając stanowisko pracy czy korzystając z dodatkowych dni wolnych. Zachowania te mogą prowadzić do dalszego spadku efektywności pracy.

Ograniczenie chorobowości jest korzystne dla pracowników.

Szczepienia wpływają pozytywnie na poprawę jakości życia pracowników: chronią przed poważnymi powikłaniami, a nawet przed śmiercią. Ze względu na ograniczanie czasu przebywania pracownika na zwolnieniu lekarskim przekładają się też na jego wyższe zarobki.

Podstawowe bariery w poddawaniu się szczepieniom – aspekt pracownika

Na temat wakcynacji krąży wiele nieprawdziwych informacji, które powodują, że niektórzy pracownicy nie chcą korzystać z proponowanych przez pracodawcę szczepień. Najczęściej wynika to z:

- błędnego przekonania o niskim zagrożeniu związanym z chorobą zakaźną lub niskim ryzyku zachorowania,
- błędnego przekonania o nieskuteczności szczepień,
- błędnego przekonania o szkodliwości szczepień,
- braku (lub przekonania o braku) dogodnych warunków do przeprowadzenia szczepień.

Należy więc z jednej strony wskazać zagrożenia związane z chorobą zakaźną i wszystkimi jej następstwami, a z drugiej zminimalizować obawy pracownika przed skutkami ubocznymi samej szczepionki.

Tak naprawdę istnieją nieliczne przeciwwskazania do wakcynacji.

Rodzaje przeciwwskazań do szczepień

- ze względu na czas trwania:
 - czasowe (przejściowe, okresowe), np. ciąża,
 - trwałe (stałe), np. anafilaksja po podaniu poprzedniej dawki szczepionki,
- bezwzględne (np. reakcja anafilaktyczna, która wystąpiła po poprzedniej dawce szczepionki lub podaniu jakiegokolwiek jej składnika),
- względne, stany wymagające zachowania szczególnej ostrożności [np. ostra choroba o umiarkowanym lub ciężkim przebiegu (z gorączką lub bez), zaostrzenie przewlekłego procesu chorobowego].

Zwiększanie świadomości zdrowotnej pracowników jest niezwykle ważne i powinno być prowadzone wielotorowo przez:

- lekarzy służby medycyny pracy:
 - podczas badań wstępnych, okresowych i kontrolnych,

- ☹ podczas badań wykonywanych dla celów sanitarno-epidemiologicznych,
- ☹ podczas akcji profilaktycznych w miejscu pracy,
- ▶ pielęgniarki medycyny pracy,
- ▶ inny personel medyczny,
- ▶ służby BHP.

Inne działania służące zwiększeniu świadomości zdrowotnej pracowników to:

- ▶ szkolenia z edukatorem zdrowia,
- ▶ prowadzenie strony internetowej, portalu społecznościowego i innych form komunikacji elektronicznej,
- ▶ rozdawanie ulotek czy broszur informacyjnych dotyczących szczepień ochronnych.

Podstawy prawne szczepień ochronnych pracowników

Przepisy prawne regulujące powinności pracodawców do zachowania zdrowych i bezpiecznych warunków pracy, w tym odnoszące się do wykonywania szczepień ochronnych obejmują:

1. Ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (DzU z 2019 r., poz. 1175 ze zm.):
 - ▶ służba medycyny pracy jest właściwa do realizowania zadań z zakresu sprawowania profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracującymi, w tym przez wykonywanie szczepień ochronnych, o których mowa w art. 20 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (art. 6.1.2.f).
2. Ustawę z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (DzU z 2019 r., poz. 1239):
 - ▶ ustawa reguluje zasady i tryb podejmowania działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych w celu unieszkodliwienia źródeł zakażenia, przecięcia dróg szerzenia się zakażeń i chorób zakaźnych oraz uodpornienia osób podatnych na zakażenie;
 - ▶ w celu zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych wśród pracowników narażonych na działanie biologicznych czynników chorobotwórczych przeprowadza się zalecane szczepienia ochronne wymagane przy wykonywaniu czynności zawodowych (art. 20.1.);
 - ▶ obowiązkiem pracodawcy lub zlecającego wykonanie prac w narażeniu na działanie biologicznych czynników chorobotwórczych, przed zleceniem czynności zawodowych wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie wykazu rodzajów czynności zawodowych oraz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę, zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności (DzU z 2012 r., poz. 40) (patrz tabela) jest poinformowanie o rodzaju zalecanego szczepienia ochronnego (art. 20.2.);

- ▶ w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia choroby zakaźnej lub zakażenia, właściwy inspektor sanitarny może w drodze decyzji administracyjnej w przypadkach określonych w ustawie nakazać poddanie się chorego lub podejrzanego o zachorowanie lub zakażenie: zabiegom sanitarnym, poekspozycyjnemu profilaktycznemu stosowaniu leków, badaniom sanitarno-epidemiologicznym, w tym również postępowaniu mającemu na celu pobranie lub dostarczenie materiału do tych badań, nadzorowi epidemiologicznemu, kwarantannie, leczeniu, hospitalizacji, izolacji, a także szczepieniom ochronnym (art. 33.1).
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (DzU z 2005 r. nr 81, poz. 716 ze zm.):
 - ▶ nakazuje stosowanie przepisów ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (DzU z 2019 r., poz. 1239), jeśli w środowisku pracy występuje (a nawet jeżeli istnieje tylko możliwość jego wystąpienia) szkodliwy czynnik biologiczny i jest przeciw niemu dostępna szczepionka (§ 16.1).
 4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie wykazu rodzajów czynności zawodowych oraz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę, zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności (DzU z 2012 r., poz. 40):
 - ▶ w załączniku nr 1 określa wykaz stanowisk pracy oraz szczepień ochronnych wskazanych do wykonania pracownikom podejmującym pracę lub zatrudnionym na tych stanowiskach.

Dodatkowo pracowników dotyczą szczepienia obowiązkowe, które reguluje rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (DzU z 2018 r., poz. 753). Zgodnie z jego treścią wobec osób wykonujących zawód medyczny, narażonych na zakażenie wirusem zapalenia wątroby (WZW) typu B i dotychczas nieszczepionych, szczepienia przeciwko WZW B są finansowane na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Dotyczy to jednak tylko sytuacji wykonania pełnego schematu szczepień, zgodnego z programem szczepień ochronnych.

Rodzaje szczepień pracowników

Szczepienie	Finansowanie	Podstawa prawna	Omówienie
Obowiązkowe	Ze środków publicznych	Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (DzU z 2018 r., poz. 753)	Szczepienie przeciw HBV u osób wykonujących zawód medyczny narażonych na zakażenie HBV, uczniów szkół medycznych lub innych szkół prowadzących kształcenie na kierunkach medycznych i studentów uczelni medycznych lub innych uczelni, prowadzących kształcenie na kierunkach medycznych, wcześniej nieszczepionych.
Zalecane	Pracodawca	Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (DzU z 2019 r., poz. 1239) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie wykazu rodzajów czynności zawodowych oraz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę, zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności (DzU z 2012 r., poz. 40)	Obowiązkiem pracodawcy (lub zleceniodawcy) wobec pracownika (lub osoby mającej wykonywać pracę) narażonego na działanie biologicznych czynników chorobotwórczych przed podjęciem czynności zawodowych jest poinformowanie o rodzaju zalecanego szczepienia ochronnego wymaganego przy wykonywaniu czynności zawodowych. Decyzja o poddaniu się szczepieniu powinna należeć przy tym do pracownika. W przypadku odmowy poddania się szczepieniu przez pracownika, fakt ten wraz z podaniem przyczyny powinien być odnotowany w dokumentacji medycznej.

Szczepienie	Finansowanie	Podstawa prawna	Omówienie
Rekome- dowane	Nie ma obowiązku pokrywania kosztów przez pracodawcę	Rekomendacje towarzystw i instytucji naukowych	Szczepienia pomocne w zmniejszaniu zachorowań w określonych grupach zawodowych lub w związku z określonym charakterem pracy, np. sezonowe szczepienia przeciwko grypie.

Szczepienia zalecane u pracowników w docelowych grupach z podziałem na sektory gospodarki, stanowiska pracy oraz czynności służbowe

Wytyczne opracowano zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie wykazu rodzajów czynności zawodowych oraz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników; funkcjonariuszy; żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę; zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności (DzU z 2012 r., poz. 40). Podziału dokonano według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (DzU z 2007 r. nr 251, poz. 1885 ze zm.).

Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (Sekcja A PKD):

- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia:
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z glebą lub przy obsłudze zwierząt gospodarskich:
 - ☛ szczepienie przeciw tężcowi;
- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe bezpośrednio związane z uprawą roślin lub hodowlą zwierząt, a także wykonujące czynności zawodowe w kompleksach leśnych oraz na terenach zadrzewionych – na obszarach endemicznego występowania zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu:
 - ☛ szczepienia przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu;
- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z dzikimi zwierzętami mogącymi stanowić zagrożenie przeniesienia zakażenia na człowieka:
 - ☛ szczepienia przeciw wściekliźnie.

Górnictwo i wydobywanie (Sekcja B PKD):

- ▮ osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z glebą:
 - ☛ szczepienie przeciw tężcowi.

Przetwórstwo przemysłowe (Sekcja C PKD):

- ▮ osoby wykonujące czynności zawodowe przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia:
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A.

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (Sekcja E PKD):

- ▮ osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z glebą:
 - ☛ szczepienie przeciw tężcowi;
- ▮ osoby wykonujące czynności zawodowe przy usuwaniu odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych lub konserwacji urządzeń służących temu celowi:
 - ☛ szczepienia przeciw tężcowi,
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A,
 - ☛ szczepienie przeciw durowi brzuszemu.

Budownictwo (Sekcja F PKD):

- ▮ osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z glebą:
 - ☛ szczepienie przeciw tężcowi;
- ▮ osoby wykonujące czynności zawodowe przy konserwacji urządzeń służących usuwaniu odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych:
 - ☛ szczepienie przeciw tężcowi,
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A,
 - ☛ szczepienie przeciw durowi brzuszemu.

Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (Sekcja G PKD):

- ▮ osoby wykonujące czynności zawodowe przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia:
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A.

Transport i gospodarka magazynowa (Sekcja H PKD):

- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe związane z wyjazdami na obszary o wysokiej endemiczności wirusowego zapalenia wątroby typu A:
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe związane z bezpośrednią stycznością z osobami przyjeżdżającymi z obszarów występowania zachorowań na błonicę lub związane z wyjazdami na obszary występowania zachorowań na błonicę:
 - ☛ szczepienie przeciw błonicy.

Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (Sekcja I PKD):

- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia:
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe związane z bezpośrednią stycznością z osobami przyjeżdżającymi z obszarów występowania zachorowań na błonicę lub związane z wyjazdami na obszary występowania zachorowań na błonicę:
 - ☛ szczepienie przeciw błonicy.

Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (Sekcja L PKD):

- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z glebą:
 - ☛ szczepienie przeciw tężcowi.

Działalność profesjonalna; naukowa i techniczna (Sekcja M PKD):

- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe, w trakcie których dochodzi do kontaktu z materiałem biologicznym pochodzenia ludzkiego (krew i inne płyny ustrojowe oraz wydaliny i wydzieliny) lub sprzętem skażonym tym materiałem biologicznym:
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B;
- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe związane z diagnostyką wścieklizny u zwierząt:
 - ☛ szczepienie przeciw wściekliznie;

- D osoby pracujące w laboratorium z materiałem zawierającym wirusa wścieklizny:
 - ☛ szczepienie przeciw wściekliznie;
- D osoby wykonujące czynności zawodowe związane z narażeniem na zakażenie wirusem wścieklizny w laboratoriach wirusologicznych, w których prowadzona jest hodowla wirusa wścieklizny:
 - ☛ szczepienie przeciw wściekliznie;
- D osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z dzikimi zwierzętami mogącymi stanowić zagrożenie przeniesienia zakażenia na człowieka:
 - ☛ szczepienie przeciw wściekliznie;
- D osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z glebą lub przy obsłudze zwierząt gospodarskich:
 - ☛ szczepienie przeciw tężcowi.

Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (Sekcja N PKD):

- D osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z glebą lub przy obsłudze zwierząt gospodarskich:
 - ☛ szczepienie przeciw tężcowi;
- D osoby wykonujące czynności zawodowe związane z wyjazdami na obszary o wysokiej endemiczności wirusowego zapalenia wątroby typu A:
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- D osoby wykonujące czynności zawodowe związane z bezpośrednią stycznością z osobami przyjeżdżającymi z obszarów występowania zachorowań na błonicę lub związane z wyjazdami na obszary występowania zachorowań na błonicę:
 - ☛ szczepienie przeciw błonicy.

Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (Sekcja O PKD):

- D osoby wykonujące czynności zawodowe; w trakcie których dochodzi do kontaktu z materiałem biologicznym pochodzenia ludzkiego (krew i inne

płyny ustrojowe oraz wydaliny i wydzieliny) lub sprzętem skażonym tym materiałem biologicznym:

- ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B;
- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia:
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe związane z wyjazdami na obszary o wysokiej endemiczności wirusowego zapalenia wątroby typu A:
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- ▶ osoby podejmujące czynności zawodowe w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach, jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej, przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną, a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią:
 - ☛ szczepienie przeciw tężcowi,
 - ☛ szczepienie przeciw błonicy,
 - ☛ szczepienie przeciw durowi brzuszemu,
 - ☛ szczepienie przeciw wścieklicznie,
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B,
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A,
 - ☛ szczepienie przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu,
 - ☛ szczepienie przeciw japońskiemu zapaleniu mózgu,
 - ☛ szczepienie przeciw zakażeniom wywoływanym przez meningokoki (*Neisseria meningitidis*),
 - ☛ szczepienie przeciw odrze,
 - ☛ szczepienie przeciw śwince,
 - ☛ szczepienie przeciw różyczce,

- ☛ szczepienie przeciw ospie wietrznej,
- ☛ szczepienie przeciw *poliomyelitis*,
- ☛ szczepienie przeciw grypie,
- ☛ szczepienie przeciw żółtej gorączce,
- ☛ szczepienie przeciw zakażeniom wywołanym przez pneumokoki (*Streptococcus pneumoniae*),
- ☛ szczepienie przeciw węglikowi,
- ☛ szczepienie przeciw cholercze,
- ☛ szczepienie przeciw ospie prawdziwej,
- ☛ szczepienie przeciw jadowi kiełbasianemu.

Edukacja (Sekcja P PKD):

- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia:
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A.

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (Sekcja Q PKD):

- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe, w trakcie których dochodzi do kontaktu z materiałem biologicznym pochodzenia ludzkiego (krew i inne płyny ustrojowe oraz wydaliny i wydzieliny) lub sprzętem skażonym tym materiałem:
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B;
- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia:
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe związane z wyjazdami na obszary o wysokiej endemiczności wirusowego zapalenia wątroby typu A:
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe związane z bezpośrednią stycznością z osobami przyjeżdżającymi z obszarów występowania zachorowań na błonicę lub związane z wyjazdami na obszary występowania zachorowań na błonicę:
 - ☛ szczepienia przeciw błonicy;

- ▶ osoby pracujące w laboratorium z materiałem zawierającym wirusa wścieklizny:
 - ☛ szczepienia przeciw wściekliznie;
- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe związane z narażeniem na zakażenie wirusem wścieklizny w laboratoriach wirusologicznych, w których prowadzona jest hodowla wirusa wścieklizny:
 - ☛ szczepienia przeciw wściekliznie.

Działalność związana z kulturą; rozrywką i rekreacją (Sekcja R PKD):

- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe związane z wyjazdami na obszary o wysokiej endemiczności wirusowego zapalenia wątroby typu A:
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A.

Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (Sekcja T PKD):

- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia:
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z glebą lub przy obsłudze zwierząt gospodarskich:
 - ☛ szczepienie przeciw tężcowi;
- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe bezpośrednio związane z uprawą roślin lub hodowlą zwierząt na obszarach endemicznego występowania zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu:
 - ☛ szczepienia przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu.

Organizacje i zespoły eksterytorialne (Sekcja U PKD):

- ▶ osoby wykonujące czynności zawodowe związane z wyjazdami na obszary o wysokiej endemiczności wirusowego zapalenia wątroby typu A:
 - ☛ szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A.

W niewymienionych wyżej sekcjach PKD (ujętych poniżej), a także w sekcjach PKD, w których występują stanowiska służbowe lub czynności zawodowe przyporządkowane innym sekcjom, rodzaj szczeplenia należy dostosowywać analogicznie:

- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (Sekcja D PKD);
- informacja i komunikacja (Sekcja J PKD);
- działalność finansowa i ubezpieczeniowa (Sekcja K PKD);
- pozostała działalność usługowa (Sekcja S PKD).

Prowadzenie działań zapobiegawczych, w tym podejmowanie inicjatyw na rzecz profilaktyki chorób zawodowych i związanych z pracą, w tym ze służbą żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz wzmocnienie zdrowia pracujących

Zadanie finansowane ze środków Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016–2020